

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौ, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं.४००
पुनरावेदन नं. ०७४-RB-००८०
मुद्दा:- आयकर (२०६८।०६९) ।

कम्पनी रजिष्टारको कार्यालयमा दर्ता कायम रही का.जि.का.म.न.पा. वडा नं. ६, }
बौद्धस्थित तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००५२६३७) } पुनरावेदक
को तर्फबाट अख्तियार प्राप्त विकास अग्रवाल..... १ }

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर अधिकृत श्री शंकर प्रसाद खरेल

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७२/०२/२२

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:-विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्ण

प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: x

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२।०२।२२ मा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश उपर प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन दिएकोमा ६० दिनभित्र निर्णय नगरेको भनी आन्तरिक राजस्व विभागमालाई सूचना दिई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५(८) बमोजिम यस राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन पर्ने आएको प्रस्तुत मुद्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लि.ले आ.व. २०६८/६९ को कारोवारको आयकर ऐन, २०५८ का दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य नोक्सानी रु.६५,३०,३६,८९९।- कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनमा मिति २०६९/०९/१६ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. आ.व. २०६८/०६९ को लागि ठूला करदाता कार्यालयबाट कर परीक्षण हुँदा करदाताबाट पेश हुन आएको आय विवरणसाथ संलग्न कागजातहरू तथा फांटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतलाई मुख्य आधार बनाई विचार गर्दा प्रस्तुत करदाताको यस आ.व. २०६८/६९ को सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाइने खर्च दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संशोधित कर निर्धारण गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७२।०२।०६ मा बिस्तृत व्यहोरा खुलाई सूचना जारी भएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०२/०६ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७२/०२/०८ मा बुझी लिई सूचनाको जवाफ करदाताले मिति २०७२/०२/२० मा पेश गरेको।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ का लागि देहाय अनुसार रु.३,६५,४५,१९९।- मात्र नोक्सानी कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी दफा १०२ को सूचना जारी गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०२/२२ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।

५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७२।०२।२२ मा जारी गरेको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाता श्री तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२/०४/२१ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।
६. करदाता श्री तारागाँउ रिजेन्सी होटल्स लि. ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२।०४।२१ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (८) बमोजिम ६० दिन भित्र निर्णय गरी सक्नु पर्नेमा नगरेकोले प्रस्तुत पुनरावेदन गरेको छु। करदाताले चालु आ.व. २०६८/०६९ मा आधिकारिक बिल विजक पेश गरेको तथा कर निर्धारणको क्रममा माग भएको आवश्यक कागजातहरू समेत पेश गरेको अवस्थालाई नजरअन्दाज गर्दै आधिकारिक बिल विजक पेश नगरेको, क्यासिनोको भाडा बापतको रकम आयमा समावेश नगरेको, करदाता कम्पनीले स्थिर सम्पत्ति बनाउन लिएको ऋण बापतको ब्याज खर्च सम्बन्धित सम्पत्ति समुहमा पुँजीकरण गरी हास आधार कायम गरी हास खर्चको गणना आयकर ऐन बमोजिम गरी हास खर्च माग दावी गर्नुपर्नेमा बढी हास खर्च कट्टी अमान्य गरेको, मर्मत सुधार खर्च बढी दावी गरेको खर्च कट्टी नपाउने एवं विगत आ.व.को विपक्षी कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेश सदर गर्ने प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय श्री राजश्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौँबाट बदर गरी पुनः निर्णय गर्न भनिएको र सो सम्बन्धी मिसिल विभागमा विचाराधीन रहेको अवस्थामा पूर्व त्रुटिपूर्ण गणनालाई नै आधार मानी यस आ.व. को हकमा हास आधार कायम गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको निर्णय तथा आदेश त्रुटिपूर्ण रहेको हुँदा बदर गरी आवाञ्छित कर दायित्व, शुल्क, जरिवानाबाट मुक्त गरी पाँउ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७४/७/१३ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/५/१६ मा भएको आदेश।
८. यसमा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्णले काठमाडौँ बाहिर रहेको कारण देखाई पेसी स्थगनको निवेदन पठाउनु भएकोले आजको सुनुवाई गर्न मिलेन। प्रस्तुत मुद्दा अन्तिम पटकको लागि स्थगित गरिदिएको छ। प्रस्तुत मुद्दा र लगाउका मुद्दा समेत ५ वर्ष पुरानो भईसकेको हुँदा अर्को पेसीमा सुनुवाईको सुनिश्चितताको लागि सबै मुद्दा १५ दिनभित्र दुवै पक्षबाट लिखित बहस नोट पेश गर्न लगाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९।१२।१३ मा भएको आदेश।

९. कम्पनीले विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाहरुबाट विभिन्न किसिमका सामग्रीहरु खरिद गरे वापतको आधिकारिक विजक पेश गर्न नसकेकोले खर्च कट्टी नदिएको, क्यासिनो Rent वापतको रकम कम्पनीको आयमा समावेश गर्नुपर्नेमा नगरेकोले सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरेको, विगत आ.ब.को हास खर्च भन्दा बढी दावी भएको खर्चलाई अमान्य गरेको, करदाताले मर्मत तथा सुधार खर्च तर्फ आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६(२) बमोजिम सम्पत्तिको समूहको हास आधार रकमको ७ प्रतिशत भन्दा बढी हास खर्च दावी गरेकोलाई अमान्य गरेको, गत आ.ब. को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको नोकसानी भन्दा बढी नोकसानी दावी गरेकोलाई अमान्य गरेको एवं अप्राधिकार शेयर धनीलाई प्रदान गर्नुपर्ने लांभाशलाई ऋणमा परिणत गरी गरिएको ब्याज भुक्तानी गरेको रकमलाई अमान्य गरी आयमा समावेश गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट कायम भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत रहेको हुँदा सदर गरी पाउँ भनी प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमान्डौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०७९।१२।२१ मा यस न्यायाधिकरण पेश गर्नुभएको बहस नोट।

१०. करदाताले विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाहरुबाट विभिन्न किसिमका सामग्रीहरु खरिद गरे वापतको लागत खर्च पाउनेमा खर्च कट्टी नदिएको, प्राप्त नभएको क्यासिनो Rent वापतको रकम कम्पनीको आयमा समावेश गरेको, गत आ.ब. मा कायम भएको हास आधार नै त्रुटिपूर्ण हुँदा त्यसको आधारमा बढी हास खर्च दावी गरेको भनी हास खर्चलाई अमान्य गरेको, सम्पत्तिको समूहको हास आधार रकमको हिसावले कट्टी पाउने मर्मत सुधार खर्च दावी गरेकोलाई अमान्य गरेको तथा कम्पनीले गत आ.ब. को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको नोकसानी भन्दा बढी नोकसानी दावी गरिएको भनी शुरु ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश, निर्णय, र पत्र समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदक तर्फका विद्वान अधिवक्ता श्री क्षेत्रेन लामाले मिति २०८०।०१।१७ मा पेश गरेको लिखित बहस नोट।

११. प्रस्तुत मुद्दा र लगाउका मुद्दाहरुमा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्णको शुरुवाती बहस सकिएको भएपनि प्रत्यर्थी तर्फका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ताको बहस बाँकी रहेकोले अब सुनुवाई सम्पन्न गर्न आज समयको अभाव भएको हुँदा प्रस्तुत मुद्दा हेर्दाहिदैँमा राखिदिएको छ। मिति २०८०।२।८ गते सोमबारको पेसीमा चढाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०८०।२।१ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

१२. नियम बमोजिम हेर्दाहिदैँमा राखी आज पेसी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लि. का तर्फबाट

उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्णले ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको आ.व. २०६८।६९ को संशोधित कर निर्धारणको आदेश मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी तथा प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश कानूनसम्मत नै रहेको देखिदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।

१३. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फका कानून व्यवसायी विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहसनोट एवं बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

१४. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, पहिलो पुनरावेदन जिकिर करदाताले होटल संचालनको लागि विभिन्न व्यक्ति तथा फर्महरूबाट विभिन्न सामान खरिद गरी भुक्तानी गरेको खर्चलाई अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले होटल संचालनको लागि भुर्तेल नर्सरीबाट रु.१,०५०।-, हिमान्शु Lashkery बाट रु.६६,०००।-, होटल एसोसियसशन नेपालबाट रु.६४,४००।-, लामा इन्जिनियरीङ्ग वर्कसपबाट रु.२६,०००।-, न्यु भैरव ट्रान्सपोर्टबाट रु.३६,०१०।-, रवि कुमारबाट रु.३३,६००।-, समस्ती ह्यान्डिक्राफ्टबाट रु.३,१८,९७०।-, शान्ता सप्लायर्सबाट रु.३३,३८०।-, श्री श्याम खड्काबाट रु.१८,९८२।-, र सुपरीयर हेण्ड मेड पेपर प्रोडक्टबाट रु.१,४६,६३५।- बराबरको सामान खरिद गरेको भनी जम्मा रु.८,०८,०२७।- भुक्तानी गरेको खर्चलाई पुष्टी गर्ने आधिकारिक विल, बीजक पेश गर्न नसकेको हुँदा सो खर्च कट्टी दावी अमान्य गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट निर्णय भएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा "कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधिनमा रही कारोवारसंग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछः-

(क) सो आय वर्षमा भएका

(ख) सो व्यक्तिबाट भएका, र

(ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ.

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१ (१) मा- "यस ऐन बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको प्रत्येक व्यक्तिले विभागबाट तोकिएको प्रकार, ढाँचा, लेखापरीक्षणको

प्रमाणीकरण वा अन्य प्रकारले गर्नुपर्ने प्रमाणीकरण तथा प्रमाणित गर्ने कागजातहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका विभिन्न आवश्यक कागजातहरू नेपालमा खडा गरी राख्नु पर्ने" भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै सोही दफाको देहायको खण्ड (ग) मा खर्च कट्टीलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात उल्लेख भएको पाईन्छ। आयकर ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार करदाताले आय विवरणमा खर्च कट्टीको दावी लिएका खर्चलाई पुष्टी गर्ने विल भरपाई समेत पेश गरी आफ्नो खर्चलाई प्रमाणित गर्नुपर्ने हुन्छ। करदाताले यो शीर्षकमा भएको भनिएको खर्चलाई पुष्टी गर्ने प्रमाणहरू पेश गरेर खर्च प्रमाणित गरेको पाइदैन। तसर्थ विल, विजक एवं भौचर विना विभिन्न व्यक्ति तथा फर्महरूलाई भुक्तानी गरेको भनी दावी गरेको खर्च रु.८,०८,०२७।- लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा भन्न मिलेन।

१५. पुनरावेदक करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, क्यासिनो भाडामा संचालन गर्न दिए वापत प्राप्त गर्नु पर्ने आम्दानीलाई आयमा राखेको नदेखिएकोले आयमा समावेश गरिएको निर्णय उपर रहेको देखिन्छ। कम्पनीले क्यासिनो भाडाबाट प्राप्त गर्नुपर्ने पूर्वनिर्धारित आम्दानी नदेखाएकोले कम्पनीले क्यासिनो संचालन भएको अवधिको भाडा रकम रु.१,००,००,०००।-लाई ठूला करदाता कार्यालयले आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २२ (१) मा "कुनै व्यक्तिले कहिले कुनै आय प्राप्त गर्छ वा कुनै खर्च गर्छ भन्ने कुराको निर्धारण यस ऐनको अधीनमा रही लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुरूप हुनेछ भन्ने व्यवस्था गर्दै उपदफा (३) मा कम्पनीले कर प्रयोजनको लागि एक्रुयल आधारमा लेखाङ्कन गर्नुपर्नेछ।" भन्ने कानूनी व्यवस्था समेत गरेको देखिन्छ। उक्त कानूनी व्यवस्था बमोजिम कम्पनीले होटलको सम्पूर्ण कारोवार लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुरूप एक्रुयल आधारमा गर्नुपर्ने दायित्व रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २४ (१) मा "कुनै व्यक्तिले कर प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आफ्नो आयको गणनाको लेखाङ्कन एक्रुयल आधारमा गर्दा भुक्तानी प्राप्त गर्ने अधिकार सिर्जना हुनासाथ त्यस्तो भुक्तानी प्राप्त गरेको मानी निजको आयको गणनामा समावेश गर्नु पर्नेछ।" भन्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ। करदाता कम्पनीले Nepal Recreation Centre सँग सम्झौता गरी क्यासिनो सञ्चालन भाडामा दिएको र क्यासिनो संचालन भएको अवधिको मासिक भाडा रकम आयमा समावेश गर्नुपर्नेमा प्राप्त नभएको रकमलाई आयमा समावेश गर्न नहुने भनी लिएको तर्क माथि उल्लिखित कानूनी व्यवस्था विपरीत रहेको र करदाताले क्यासिनो संचालन भएको अवधिको असुल गर्न बाँकी रु.१,००,००,०००।- भाडा रकमलाई भुक्तानी प्राप्त गर्ने अधिकार सिर्जना भईसकेको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२) बमोजिम

करदाताको मुनाफा र लाभमा समावेश गरेको शुरु ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मनासिव नै देखियो।

१६. पुनरावेदक करदाताको तेस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, हास खर्च वापत बढी दावी गरिएको रकम रु.२,३३,६९,८४८।३९ अमान्य गरिएको निर्णय उपर रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागी सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची २ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नुपर्ने छ" भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ भने अनुसूची २ मा हास खर्च कट्टी गणना गर्ने विस्तृत विधि समेत उल्लेख भएको देखिन्छ। ठूला करदाताको कार्यालयबाट करदाताको आ.व. २०६७/०६८ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा आ.व. २०६८/०६९ को लागि कायम गरिदिएको हास आधार बमोजिम समूहीकृत सम्पत्तिको हास खर्च रु.९,३३,२९,६९७।६९ हास खर्च लिन पाउनेमा करदाताले सो अनुरूप नगरी रु.२,३३,६९,८४८।३९ बढी दावी गरी जम्मा रु.११,६६,८३,४६६।- हास खर्च दावी गरेको पाइयो। यिनै करदाताले आ.व. २०६२।६३ भन्दा अधिको आ.व.को हास खर्च अमान्य गरेको कारण यो वर्ष पनि फरक परेको भन्ने जिकिर लिए पनि दावी बमोजिमको कुनै हास खर्च वा हास आधार अमान्य भएको प्रमाणिक आधार पेश गरेको देखिँदैन। साथै करदाताको आ.व. २०६७।६८ को संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर परेको लगाउको ०७४-RB-००७९ नम्बरको आयकर मुद्दामा आज यसै इजलासबाट शुरु संशोधित कर निर्धारण आदेश सदर भइ फैसला भइसकेको स्थिति हुँदा सो समेत आधारमा अघिल्लो आ.व.को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको हास आधार कानून बमोजिम अन्यथा नभएसम्म त्यसलाई आधार मानेर नै करदाताले हास खर्च दावी गर्नुपर्नेमा आफू खुशी रु.२,३३,६९,८४८।३९ बढी दावी गरेको कार्यलाई कानून सम्मत मात्र नमिल्ने हुँदा करदाताको यो पुनरावेदन जिकिरसंग सहमत हुन सकिएन।

१७. पुनरावेदक करदाताको चौथो पुनरावेदन जिकिर मर्मत तथा सुधार खर्चमा दावी गरेको मध्ये रु.४९,९४,०२६।- खर्च बढी दावी गरेको भनी खर्च अमान्य गरेको विषयमा रहेको देखिन्छ। आ.व. २०६७/०६८ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा करदाताले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ बमोजिम आय वर्षको अन्तमा रहेको सम्पत्तिको समुहको हास आधार रकमको सात प्रतिशत भन्दा बढी भएको रु.४९,९४,०२६।-मर्मत तथा सुधार खर्च कट्टी नपाउने भन्ने ठूला करदाता कार्यालयको निष्कर्ष रहेको पाइयो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६(१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीको आय गणना गर्दा सो व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन गर्न सो वर्षमा स्वामित्व भएको र प्रयोग गरिएको हासयोग्य सम्पत्तिको मर्मत वा सुधार गर्दा

भएको सबै खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ" भन्ने र उपदफा (२) मा उपदफा (१) मा "जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम गर्न पाउने खर्च कट्टी गर्दा उक्त आय वर्षको अन्त्यमा रहेको सम्पत्तिको समूहको हास आधार रकमको सात प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन" भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ। करदाताले उक्त कानुनी व्यवस्था विपरीत रु.४९,९४,०२६।- मर्मत सुधार खर्चमा कट्टी दावी गरेको र सोको पुष्टी गर्ने आधार प्रमाण पेश गर्न सकेको पाइएन। माथि प्रकरण नं. १६ मा उल्लिखित आधार र कारण समेतबाट आ.व. २०६७।६८ मा कायम हास आधारको हिसाब नै नगरी करदाताले बढी दावी गरेको मर्मत सुधार खर्चलाई खर्च कट्टी अमान्य गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेकोले करदाताको पुनरावेदन जिकिरसंग सहमत हुन सकिएन।

१८. पुनरावेदक करदाताको पाँचौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताको विगत आ.व.मा भएको नोक्सानी भन्दा बढी नोक्सानी दावी गरेको रु.६५,०४,१८,१९७।- लाई खर्च कट्टी गर्न पाउनु पर्ने भन्ने रहेको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले गत आ.व.२०६७/०६८ को नोक्सानी रु.१०,३२,६५,४७२।- मात्र कायम गरेकोले बढी नोक्सानी दावी गरेको रु.६५,०४,१८,१९७।- लाई ठूला करदाता कार्यालयबाट अमान्य गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २० को उपदफा (१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिमको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउनेछ भन्ने व्यवस्था गर्दै देहाय खण्ड (ख) मा त्यस्तो व्यक्तिले कुनै व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको विगत सात आय वर्षहरूको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी भन्ने बेहोरा उल्लेख भएको देखियो। ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताको आ.व. २०६७/०६८ को लागि मिति २०७१।११।२७ मा संशोधित कर निर्धारण आदेश हुँदा रु.१०,३२,६५,४७२।- कर योग्य नोक्सानी कायम भएको मिसिलबाट देखिन्छ। आ.व. २०६७।०६८ को संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर यिनै करदाताले पेश गरेको लगाउको ०७४ - RB - ००७९ नम्बरको आयकर मुद्दामा शुरु संशोधित कर निर्धारण आदेश नै सदर हुने ठहरी आज यसै इजलासबाट फैसला भइसकेको हुँदा आ.व. २०६७।०६८ को संशोधित कर निर्धारण आदेशले कायम गरे भन्दा बढी दावी नोक्सानी रु.६५,०४,१८,१९७।- लाई खर्च कट्टी अमान्य गरी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेको देखियो।

१९. करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर अग्रिम कर कट्टी सम्बन्धमा रहेको देखियो। सूचीकृत कम्पनीले कुनै प्राकृतिक व्यक्तिलाई निक्षेप, ऋणपत्र, डिवेन्चर वापत व्याज वा व्याज स्वरूपको कुनै रकम भुक्तानी दिँदा ५ प्रतिशत दरले कर कट्टी गर्नुपर्ने हो, १५ प्रतिशत अग्रिम कर माग गरेको त्रुटिपूर्ण छ भन्ने जिकिर रहेको पाइन्छ। करदाताले निक्षेप, ऋणपत्र, डिवेन्चर वापत व्याज भुक्तानी गरेको नभई अग्राधिकार शेयर वापत

भुक्तानी गर्नुपर्ने रकमको दायित्व पूरा नगरी त्यसलाई ऋणमा रूपान्तर गरी सो वापतको व्याज भुक्तानी गरेको फरक अवस्था देखिँदा करदाताको हकमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८(३) आकर्षित नभई दफा ८८ (१) नै आकर्षित हुने प्रष्ट देखिँदा उक्त पुनरावेदन जिकिरसँग समेत सहमत हुन सकिएन।

२०. तसर्थ, माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट करदाता श्री तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००५२६३७) को आ. व. २०६८/०६९ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट मिति २०७२।०२।२२ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पठाईदिनु।
२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा पठाई दिनु।
५. प्रस्तुत मुद्दाको रेकर्ड मिसिल यस न्यायाधिकरणको अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना

(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल

(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

ईति सम्बत् २०८० साल जेष्ठ ८ गते रोज २ शुभम् -----

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप